

THE FIRST BIENNIAL CONFERENCE OF THE ASIAN ASSOCIATION FOR ENVIRONMENTAL HISTORY (AAEH 2025), TAKAMATSU I TESHIMA (JAPAN), 26. RUJNA – 2. LISTOPADA 2025.

The First Biennial Conference of the Asian Association for Environmental History (AAEH 2025) održana je od 26. rujna do 2. listopada 2025. u Takamatsuu i na otoku Teshima (prefektura Kagawa, Japan). Konferencija je organizirana u hibridnom obliku, uz sudjelovanje uživo i online, a glavni organizatori bili su International Consortium for Earth and Development Sciences (ICEDS), Kagawa University i Asian Association for Environmental History, uz sudjelovanje više japanskih i međunarodnih institucija.

Tematski okvir konferencije, formuliran naslovom »'Altered Earth' in Asia: Oceans, Landscape, Atmosphere«, zahtijeva detaljniju analizu jer on ne predstavlja samo opis teme, nego i programsku izjavu o metodološkom i epistemološkom usmjerenju skupa. Polazišna točka tog okvira jest svjesno preuzimanje koncepta »Altered Earth« iz zbornika *Altered Earth: Getting the Anthropocene Right* (ur. Julia Adeney Thomas). Time se konferencija jasno uključila u rasprave o Antropocenu kao ključnom interpretativnom okviru suvremene humanistike i društvenih znanosti. Međutim, važno je naglasiti da se ovdje ne radi o nekritičkom preuzimanju pojma, nego o njegovoj regionalnoj reinterpretaciji. U spomenutom zborniku pojam »Altered Earth« upućuje na ideju da se Zemlja ne promatra samo kao pasivna pozornica ljudske aktivnosti, nego kao dinamičan sustav duboko transformiran dugotrajnim međudjelovanjem prirodnih procesa i ljudskih djelovanja. Naglasak pritom nije samo na industrijskom razdoblju ili »velikom ubrzanju« nakon 1945., nego na dubljim vremenskim slojevima u kojima se mogu pratiti različiti oblici okolišne transformacije. Upravo je taj pomak – od linearne i često eurocentrične naracije Antropocena prema pluralnim, prostorno i vremenski raznolikim procesima – ključan za razumijevanje koncepcije konferencije.

U tom kontekstu dodatak »in Asia« ima presudno značenje. On ne označava samo geografski okvir, nego i epistemološku poziciju. Konferencija implicitno polazi od pretpostavke da se dominantne interpretacije Antropocena, koje su velikim dijelom oblikovane u europskom i sjevernoameričkom akademskom prostoru, ne mogu jednostavno primijeniti na azijske povijesne kontekste. Azija se ovdje ne promatra kao periferija globalnih procesa, nego kao prostor u kojem se mogu razviti alternativni analitički modeli. To je vidljivo već u trima ključnim pojmovima podnaslova: *oceans, landscape, atmosphere*. Pojam *oceans* upućuje na važnost morskih prostora i obalnih društava u azijskoj povijesti. Za razliku od mnogih europskih historiografskih tradicija, koje su dugo bile usredotočene na kontinentalne prostore i agrarne sustave, azijska perspektiva naglašava ulogu mora kao prostora cirkulacije, resursa i ekoloških transformacija. Seto Inland Sea, kao konkretni lokalitet konferencije, funkcionira pritom kao laboratorij za proučavanje dugotrajnog međudjelovanja ribarstva, industrijalizacije, zagađenja i obnove ekosustava. Pojam *landscape* otvara pitanje krajolika kao povijesno oblikovanog prostora. Krajolik se ovdje ne shvaća kao statična prirodna datost, nego kao rezultat dugotrajnog djelovanja društvenih, ekonomskih i političkih procesa. U azijskom kontekstu to uključuje primjerice agrarne terase, sustave navodnjavanja, šumske režime ili urbane transformacije. Važno je da se krajolik promatra kao mjesto susreta prirodnih i društvenih dinamika, ali i kao analitička kategorija koja omogućuje povezivanje mikrohistorijskih i makrohistorijskih razina. Treći pojam, *atmosphere*, uvodi dimenziju koja nadilazi klasične prostorne kategorije. On upućuje na klimatske procese, ali i na širi koncept okoliša koji uključuje zrak, klimatske režime i njihove povijesne promjene. U tom smislu konferencija se jasno otvara prema klimatskoj povijesti i znanstvenim metodama koje omogućuju rekonstrukciju dugoročnih promjena (npr. monsunskih sustava, temperaturnih oscilacija, ekstremnih događaja). Time se dodatno naglašava interdisciplinarni karakter skupa. Važno je istaknuti da ova tri pojma ne funkcioniraju izolirano, nego kao međusobno povezani analitički okviri. Ocean, krajolik i atmosfera zajedno tvore višedimenzionalni prostor u kojem se odvijaju okolišne transformacije. Upravo ta trodijelna struktura omogućuje konferenciji da izbjegne redukcionizam – bilo da je riječ o ekonomskom, političkom ili klimatskom determinizmu – i da umjesto toga ponudi integrirani pristup.

U širem historiografskom smislu, ovaj tematski okvir predstavlja pokušaj »regionalizacije« Antropocena. Umjesto univerzalne naracije o ljudskom utjecaju na planet, konferencija naglašava pluralnost povijesti okoliša i potrebu da se globalni koncepti prilagode specifičnim regionalnim iskustvima. To uključuje i priznanje različitih vremenskih ritmova okolišnih promjena, koji u Aziji često ne slijede iste obrasce kao u Europi ili Sjevernoj Americi. Istodobno, konferencija nije napustila globalnu perspektivu. Naprotiv, upravo kroz fokus na Aziju nastojala je pridonijeti globalnoj raspravi o Antropocenu. Drugim riječima, riječ je o dvostrukom kretanju: s jedne strane, lokalizacija i regionalna analiza; s druge strane, uključivanje tih analiza u širi, planetarni okvir. Takav pristup ima i važnu metodološku implikaciju. On potiče istraživače da kombiniraju različite vrste izvora i metoda: arhivske dokumente, prirodnoznanstvene podatke, kartografske prikaze, usmena svjedočanstva i materijalne tragove u krajo-liku. Time se povijest okoliša potvrđuje kao interdisciplinarno polje koje nadilazi tradicionalne granice između humanistike i prirodnih znanosti.

U institucionalnom smislu, konferencija je predstavljala prvi veliki skup novoustrojene organizacije AAEH. Ta je organizacija osnovana 2023. preobrazbom dotadašnje Association for East Asian Environmental History, s ciljem proširenja djelovanja na cijelu Aziju i Oceaniju. Održavanje konferencije u Japanu, uz snažnu uključenost lokalnih akademskih i istraživačkih institucija, pokazuje važnu ulogu japanske historiografije u inicijalnoj fazi institucionalizacije ove nove organizacijske mreže. Konferencija je okupila oko 300 sudionika iz različitih dijelova svijeta. Konferencija je uključivala i terenske obilaske, osobito na lokalitetima Takahara Watermill i Teshima Island, čime se konferencija približila pristupima koji povijest okoliša ne promatraju isključivo kao tekstualnu i arhivsku disciplinu, nego i kao istraživačku praksu u prostoru.

Program konferencije pokazuje izrazitu tematsku razgranatost i interdisciplinarnost. Prva važna tematska cjelina odnosila se na povijest voda, hidrosustava i klimatskih procesa. U program su uključeni paneli o rijekama, poplavama i sušama, kao i plenarni blok posvećen azijskom monsunskom sustavu i njegovim povijesnim transformacijama. U tim su raspravama kombinirani povijesni izvori s klimato-loškim i modelskim pristupima, što upućuje na snažnu integraciju ekohistorije s prirodnim znanostima. Drugu tematsku cjelinu činile su studije o hrani, agrarnim sustavima i okolišu. Paneli poput »History of Food and Environment in Asia« ili istraživanja o pesticidima u Vijetnamu i promjenama u uzgoju riže pokazuju interes za povezivanje okolišnih promjena s ekonomskim i društvenim praksama. Treća važna skupina tema odnosila se na kolonijalne i imperijalne okolišne režime. Program uključuje niz izlaganja o japanskom imperiju, kolonijalnom Tajvanu, Koreji i jugoistočnoj Aziji, kao i panel posvećen okolišnoj reinterpetaciji povijesti opijuma u Aziji. Ovi radovi ukazuju na važnost istraživanja odnosa između imperijalnih struktura moći, upravljanja resursima i dugoročnih okolišnih transformacija. Četvrta tematska os obuhvaćala je pitanja znanja, klasifikacije i odnosa između ljudi i drugih živih bića. Uz to, program je uključivao i panele posvećene ekološkoj umjetnosti i kulturnim reprezentacijama okoliša, što dodatno potvrđuje otvorenost konferencije prema metodološki nekonvencionalnim pristupima.

Ova konferencija pokazuje nekoliko važnih trendova suvremene povijesti okoliša: snažnu integraciju s klimatologijom i prirodnim ekološkim znanostima, rastući interes za kolonijalne i imperijalne ekološke režime, otvorenost prema kulturnim pristupima, te naglašenu važnost lokalnih i regionalnih studija kao temelja za šire interpretacije. Isto tako vidljiva je ambicija da se azijska povijest okoliša afirmira kao aktivni sudionik globalnih historiografskih rasprava.

Hrvoje PETRIĆ

Economic- and Ecohistory

Ekonomska i ekohistorija

Journal for Economic History and Environmental History

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Topic / Tema broja

Environmental Histories of Southern Central
Europe: State of the Field Perspectives
(Hungary, Croatia and Slovenia)

*Povijesti okoliša južnog dijela srednje Europe: Pregledi stanja
istraživanja (Mađarska, Hrvatska i Slovenija)*

Volume XXI / Number 21

Zagreb – Samobor 2025

ISSN 1845-5867

UDK 33 + 9 + 504.3

Publishers / Nakladnici:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR – 10000 Zagreb
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Co-publisher / Sunakladnik: Ekohistorijski laboratorij Centra za inovativne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb, Hrvatska www.ffzg.unizg.hr; <http://ckhis.ffzg.unizg.hr/>

Editor-in-chief / Glavni i odgovorni urednik:
Hrvoje Petrić

Guest Co-Editor / Gost su-urednik:
Žiga Zwitter

Editorial Staff / Uredništvo:

Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Močanin, Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute, Žiga Zwitter

International Editorial Board / Međunarodno uredničko vijeće:

Drago Roksandić – president/predsjednik (*Zagreb*), Daniel Barić (*Sorbonne-Paris, Francuska*), Marija Benić Penava (*Dubrovnik*), Slaven Bertoša (*Pula*), Zrinka Blažević (*Zagreb*), Tatjana Buklijaš (*Auckland, New Zealand*), Ljiljana Dobrovšak (*Zagreb*), Goran Đurđević, Josip Faričić (*Zadar*), Borna Fürst Bjeliš (*Zagreb*), Boris Golec (*Ljubljana, Slovenija*), Hrvoje Gračanin (*Zagreb*), Paul Hirt (*Tempe, SAD*), Andrej Hozjan (*Maribor, Slovenija*), Egidio Ivetic (*Padova, Italija*), Silvije Jerčinović (*Križevci*), Isao Koshimura (*Tokio, Japan*), Marino Manin (*Zagreb*), Christof Mauch (*München, Njemačka*), Kristina Milković (*Zagreb*), Ivan Mirnik (*Zagreb*), Mirjana Morosini Dominick (*Washington D.C., SAD*), Géza Pálffy (*Budimpešta, Mađarska*), Daniel Patafta (*Zagreb*), Hrvoje Petrić (*Zagreb*), Lajos Rácz (*Szeged, Mađarska*), Gordan Ravančić (*Zagreb*), Marko Šarić (*Zagreb*), Mladen Tomorad (*Zagreb*), Milan Vrbanus (*Slavonski Brod, Zagreb*), Frank Zelko (*Honolulu, SAD*), Žiga Zwitter (*Ljubljana, Slovenija*) Zlata Živaković Kerže (*Osijek*), Matija Zorn (*Ljubljana*), Ivana Žebec Šilj (*Zagreb*)

Article's UDC markups / UDK oznake članaka:
Ivica Zvonar

Layout / Prijelom:
Saša Bogadi

Journal directors / Za nakladnike:
Petra Somek, Hrvoje Petrić, Domagoj Tončinić

ISSN 1849-0190 (Online) ISSN 1845-5867 (Tisak)

Print by / Tisak:
Bogadigrafika, Koprivnica 2025.

Mailing addresses / Adresa uredništva:

Hrvoje Petrić (editor/urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: hrvoje.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Cover / Na naslovnici:

Plan for reinforcing the banks of the Savinja in the district of Novo Celje, 1832.

Ekonomsku i ekohistoriju referiraju:

CAB Abstracts
HISTORICAL ABSTRACTS, ABC CLIO Library, Santa Barbara, California, USA
AMERICA: HISTORY AND LIFE, Washington, USA
JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE (JEL), Pittsburgh, USA
CENTRAL AND EASTERN ONLINE LIBRARY, Frankfurt am Main, Deutschland
ECONLIT – AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION, Nashville, USA